

MARS 1999

Nya Aktstycket

Medlemsblad från ArkivCentrum Örebro län

Artisten Aldis Stevensen. Hon uppträdde i Folkparken i Örebro i september 1936. Foto: Walterström Ateller, Örebro. Knut Walterström drev i början av 1930-talet fotofirman Walter Olssons Efttr. Stortorget 6, Örebro. Ur O S Westbloms samling. Westblom var föreståndare för folkparken i Örebro 1923-1936.

Folkrörelsernas arkiv 30 år

Folkrörelsernas arkiv i Örebro län kan i år se tillbaka på tre framgångsrika årtionden. Det som i maj 1969 började som en arkivkommitté inom arbetarrörelsen i Örebro har vuxit till en institution och blivit ett viktigt inlag i länets kulturliv och forskningsmiljö. Den här utvecklingen kröntes 1998 genom etablerandet av ArkivCentrum Örebro län, då arkivet med sin partner Örebro läns företagsarkiv gemensamt etablerade en ny länskulturin-

stitution.

Folkrörelsernas arkiv har med sina snart 450 medlemsorganisationer en geografiskt och organisatoriskt bred förankring i länets föreningsliv. Kontakten och samarbetet med universitet, folkbildning och övriga kulturhistoriska institutioner är positiv och till ömsesidig glädje och nytta.

Folkrörelsernas arkiv är tillsammans med företagsarkivet en kraftkälla för utbildning, folkbildning

och forskning på det lokalhistoriska området. Vi säkrar källorna till viktiga delar av vårt läns historia. Inför ett nytt sekel och årtusende gör vi det möjligt för vår tids människor att föra en dialog med historien, hjälper dem att hitta sin egen plats i gränssnittet mellan då, nu och framtiden.

Styrelsen vill härmed hedra de framsynta och engagerade pionjärer som för 30 år sedan tog initiativet till Folkrörelsernas arkiv.

Arkivets styrelse

Arbetsutskott

Ordförande	Thord Strömberg, Lokalhistoriska Sällskapet i Örebro län
Vice ordförande	Bo Zetterlund, Örebro läns bildningsförbund
Sekreterare	Göran Henrikson, arkivchef, adjungerad
Kassör	Inger Martinsson, Örebro läns bildningsförbund
	Ingvar Andersson, Sveriges Blåbandsförbund
	Ragnar Åberg, Örebro kristna samarbetsråd

Övriga

Stig Bergström, Örebro läns idrottshistoriska förening
 Ingrid Gustafsson, Studieförbundet Vuxenskolan i Örebro län
 Hans Lundell, Karlskoga bildningsråd
 Anna Kajsa Persson, Askersunds Föreläsningförening
 Lasse Sjöberg, Örebro läns landsting
 Brita Molin, Örebro kommun

Suppleanter

Kerstin Gunnarsson, ABF Örebro län
 Helge Hagberg, Örebro socialdemokratiska arbetarekommun
 Jonas Jönestam, LO-facken Örebro län
 Sören Klingnéus, Västernärkes hembygdsförening
 Gunilla Lindholm, Örebro kommunaltjänstemannaförening
 Magnus Riseby, Folkpartiet i Örebro län
 Britta Hammarbacken, Örebro läns landsting

Revisorer

Ordinarie

Lennart Andersson, Studieförbundet Vuxenskolan i Örebro län
 Lilian Wistrand NBV, Örebro län

Revisorssuppleanter

Christina Håll-Björk, Örebro läns hyresgästförening
 Björn Hagel, Örebro ABF-avdelning

Valberedning

Sammankallande Ulla Nyström, LO-facken Örebro/Lekeberg
 Göran Henrikson, adjungerad
 Ingegärd Lindblad, Moderata kvinnoföreningen i Örebro
 Ingrid Svedlund, Hallsbergs socialdemokratiska arbetarekommun.

Möten

Styrelsen har under året haft fyra sammanträden. Årsmötet hölls den 25 mars på Frälsningsarmén i Örebro. 70 organisationer var representerade med ombud på mötet och totalt var ett 90-tal personer närvarande. Efter årsmötesförhandlingarna höll professor *Klas Åmark* ett föredrag med titeln *Landsorganisationen 100 år – LO i går, i dag och i morgon*. *Björn Hedén* medverkade med arbetarsånger från 1800- och 1900-talen.

Organisation

Arkivet är medlem i Folkrörelsernas arkivförbund, Föreningen Bergslagsarkiv, Örebro läns idrottshistoriska sällskap, Svenska Arkivsamfundet, Svenska Historiska Föreningen och Föreningen Liv i Sverige.

Yvonne Bergman är kassör i Folkrörelsernas arkivförbund och ingår också i arkivförbundets marknadsförings- och ekonomigrupper. *Göran Henrikson* är medlem i arkivförbundets internationella grupp.

Bo Fransson är ledamot i Folkrörelsernas arkivförbunds ADB-grupp och representerar arkivförbundet i Riksarkivets sk NAD-råd, där bl a frågor om den Nationella Arkivdatabasen behandlas.

Göran Henrikson är ordförande för Madli Kurdves minnesfond för nordiskt och baltiskt arkivsamarbete. Henrikson är också ledamot i Föreningen Bergslagsarkivs styrelse och var 1998 ansvarig redaktör för föreningens årsbok Bergslagsarkiv. *Yvonne Bergman* och *Bo Fransson* är revisorer i föreningen.

Göran Henrikson är ledamot i Riksarkivets nämnd för enskilda arkiv.

Yvonne Bergman representerar arkivet i Intressegruppen för Kulturhistoriska akademien för Örebro län och *Bo Fransson* ingår i Akademiens grupp för IT-frågor – Kulnet. Bergman företräder vidare folkrörelse- och företagsarkiven i Utvecklingsrådets strategigrupp – Kultur samt i Samrådsorganet för bibliotek och arkiv i Örebro.

Medlemmar

Medlemsutvecklingen är fortsatt positiv även om ökningen nu av naturliga skäl går mycket långsamt framåt. 17 organisationer har blivit medlemmar i arkivet under 1998. Samtidigt har 15 organisationer försvunnit, de flesta genom nedläggning eller andra organisatoriska förändringar. Arkivet hade vid årsskiftet 446 medlemsorganisationer

De 17 nya medlemmarna är följande:

- Viby centerkvinnor
- Holmens villaägareförening
- Örebro kontaktpersoners förening
- Astma- och allergiföreningen i Örebro
- ABF Karlskoga-Degerfors
- Svenska psoriasisförbundet Örebro länsavdelning
- ODD Fellow-logen nr 124, Alfred Nobel
- Karlskoga rotaryklubb
- Karlskoga LRF-avdelning
- Axberg-Tysslinge MHF-avdelning
- Brunnsgärdet ekonomisk förening
- Zinkgruvans baptistförsamling
- Örebro-Mosjö rotaryklubb
- Glanshammar-Lillkyrka centerparti-avdelning
- FMLS – Förbundet mot läs- och skrivsvårigheter Örebro län
- Nybygget – Kristen samverkan
- Kooperativa kultur- och fritidsföreningen Trädet ek för

De avförda medlemmarna under 1998 är:

- Björkhaga hem- och skolförening
- Norrbyås LRF-avdelning

- Kvistbro CUF-avdelning
- Moderata samlingspartiet västra partiföreningen, Örebro
- Haga-Karlslunds socialdemokratiska kvinnoklubb
- SSU Hallsberg
- Sköllersta socialdemokratiska förening
- Kilsmo socialdemokratiska förening
- Mosås socialdemokratiska förening
- Karlskoga trädgårdsförening
- Studieförbundet i Örebro län
- Kristliga esperantoförbundet
- Bergslagens poesivänner
- Missionsällskapet Helgelseförbundet
- Örebromissionen

Personal och ekonomi

Arkivchef *Göran Henrikson* samt *Yvonne Bergman* och *Bo Fransson* har arbetat heltid under 1998. *Håkan Henriksson* har arbetat heltid i 10 månader. *Karin Sjöstedt* har arbetat 75 % och *Magnus Johansson* har arbetat halvtid i 4 månader.

Anneli Bihl arbetade med ett ALU-projekt mellan den 16 februari och den 13 juli. *Per Roth* har arbetat från den 19 oktober och året ut i ett annat ALU-projekt. *Magnus Jerlström* började ett tredje ALU-projekt den 26 oktober och har arbetat året ut.

Eva Dahlström har arbetat januari–mars och november–december med arkivets brevprojekt. *Suada Jujic* och *Slavica Zejnilovic* arbetade månaderna april – juni som praktikanter och medverkade under perioden till att uppdatera arkivets bestandsregister.

Margareta Karlsson arbetade en månad med brevprojektet.

Olle Bergström har som tidigare år arbetat ideellt på arkivet under hela året. *Inger Dahlin* har arbetat ideellt på arkivet under hösten.

Arkivets kostnader finansieras till sin huvuddel av Örebro läns landsting. Arkivchefen och en hel

och en trefjärdedelstjänst finansieras direkt av landstinget och Örebro kommun finansierar på samma sätt en trefjärdedelstjänst. Arkivet självt har finansierat en heltidstjänst.

Örebro kommun och Riksarkivet är också två viktiga bidragsgivare till verksamheten. Under 1998 infogades länsfolkrörelsearkiven i det statliga systemet med sk stödenheter i likhet med andra läns kulturinstitutioner. Från 1999 kommer detta stöd inte längre att vara knutet till arkivchefens lön utan blir ett allmänt verksamhetsbidrag. Bidraget kommer också att höjas. Den insats som arkivets egna medlemsorganisationer står för genom sina medlems- och hyllavgifter är helt avgörande för föreningens ställning och en av grundpelarna i verksamheten. Inkomsterna från bokförsäljning krymper nu starkt i förhållande till tidigare år men är ändå betydelsefulla liksom inkomsterna från uppdragen i Karlskoga kommun.

Ett betydelsefullt tillskott till verksamheten utgörs av det allmännas stöd till de sk ALU-projekten som tillfört arkivet kunniga och engagerade medarbetare.

Under 1998 har länsstyrelsen bidragit med 200000 kr för att göra det möjligt att etablera ArkivCentrum som länsinstitution genom information och marknadsföring.

Inflyttningen i och iordningställandet av de nya lokalerna har varit ett omfattande och kostsamt projekt. Nödvändiga investeringar i ny inredning och satsningar i övrigt har måst göras trots begränsade ekonomiska möjligheter. Inte alla uppkommande kostnader har kunnat planeras i förväg. Ett större underskott har därför blivit resultatet av det första året i

ArkivCentrum och det egna kapitalet är uttraderat. Klart är att arkivet efter satsningen på de nya lokalerna har en ansträngd ekonomi och att denna på olika behöver förbättras.

För detaljer i ekonomin hänvisas till sammanställningarna på denna och de två följande sidorna.

Mottagna leveranser, ordnings- och förteckningsarbeten

Under 1998 har arkivmaterial från 167 föreningar/arkivbildare mottagits av arkivet. Volymen motsvarar 30 hyllmeter. Det mesta materialet har varit tilläggsleveranser till tidigare lämnade arkiv och omfånget har med få undantag varit ganska ringa. Om man ser på materialet ur geografisk synpunkt är läns- (55 %) och riksorganisationer (13 %) ovanligt väl företrädda. Andelen material från föreningar i Örebro kommun var 25 %. Under en lång följd av år har denna andel varit ungefär hälften. Siffrorna i procent utgår från *antalet* leveranser, inte volymen på dem.

Ser man på det mottagna materialet ur organisationstypssynpunkt så dominerar det fackliga på ett ovanligt sätt. Hela 60 % av antalet arkivbildare är av fackligt ursprung mot 1997 års 18 %. De närmast följande kategorierna är nykterhets- och politiska organisationer med respektive 8 %. Inflödet av frikyrkligt material har varit anmärkningsvärt lågt. Endast 5 % av materialet har varit från religiösa organisationer under verksamhetsåret.

Bland inkomna arkiv kan Caravan Club of Sweden och Örebro läns hyresgästförening, som står för de största leveranserna, noteras. Zinkgruvans Baptistförsam-

Sammanställning över intäkter och kostnader för Folkrörelsernas arkiv 1998–2000

	Bokslut 1998	Budget 1999	Budget 2000
<i>Intäkter</i>			
Statsbidrag	20 000	150 000	175 000
Landstingsbidrag	369 900	375 000	375 000
Kommunbidrag	197 680	200 000	205 000
Länsstyrelsen	200 000		
KK-stiftelsen	150 000	250 000	100 000
Brevprojekt	310 434	50 000	
Medlemsavgifter	147 675	150 000	150 000
Hyllavgifter	90 948	100 000	100 000
Kurser	8 200	15 000	17 000
Försäljning	19 300	20 000	20 000
Rörelseintäkter	92 404	75 000	75 000
Ränter/värdeförändr.fonder	39 415	15 000	15 000
<i>Summa</i>	<i>1 645 956</i>	<i>1 400 000</i>	<i>1 232 000</i>
<i>Kostnader</i>			
Lokalkostnader	555 225	540 000	550 000
Personalkostnader	351 956	350 000	350 000
Administration	106 994	100 000	90 000
Resor/traktam/konferenser	37 571	39 000	40 000
Porton/frakter	23 451	23 000	25 000
Telekostnader	47 719	45 000	50 000
Litteratur/tidskrifter	18 784	20 000	20 000
Representation	6 550	7 000	7 000
Inventeringar	9 474		
Brevprojekt	213 973	40 000	
Marknadsföringsprojekt	201 014	100 000	
KK-stiftelseprojekt	150 000	250 000	100 000
Utnyttjande av fond för KK-projekt		-150 000	
Avskrivningar	285 353	25 000	
Ianspråkstagande reserv inventarier	-264 320		
Årets resultat/underskott	-97 788	11 000	
<i>Summa</i>	<i>1 645 956</i>	<i>1 400 000</i>	<i>1 232 000</i>

ling, Framtiden i våra händer, Internationella föreningen mot diskriminering, Örebro frivilliga samhällsarbetare, Örebro Blomster-

fond samt en rad fackliga sammanlutningar på gamla Centralverkstaden i Örebro, Örebro läns stövareklubb, Örebro lantbruks-

Sammanställning över samtliga medel för driften av Folkrörelsernas arkiv i Örebro län 1998

	Absoluta tal	%
Staten/Riksarkivet		
Bidrag till 30,5 % av arkivchefstjänst	116 000	
Inventeringsbidrag	20 000	
Staten/AMS		
Alu/Api	144 757	
Länsstyrelsen		
	200 000	
<i>Summa statliga medel</i>	<i>480 757</i>	<i>18,68</i>
Örebro läns landsting		
Kostnad för 69,5 % av arkivchefstjänst	264 713	
Kostnad för 1,75 arkivarietjänst	574 460	
Verksamhetsbidrag	369 900	
<i>Summa landstingsmedel</i>	<i>1 209 073</i>	<i>46,96</i>
Örebro kommun		
Bildningsförvaltningens bidrag	197 680	
Axberg-Hovsta KDN: kostnad för 75 % arkivarietjänst	201 634	
<i>Summa Örebro kommun</i>	<i>399 314</i>	<i>15,51</i>
Karlskoga kommun		
Kostnad för arkivdepå	52 500	
Kostnad för forskar-/arkiveservice	35 000	
<i>Summa Karlskoga kommun</i>	<i>87 500</i>	<i>3,40</i>
Egna medel		
Medlems- och hyllavgifter	238 623	
Försäljning	19 300	
Rörelseintäkter	100 604	
Räntor/värdeförändring fonder	39 415	
<i>Summa egna medel</i>	<i>397 942</i>	<i>15,45</i>
<i>Summa totalt</i>	<i>2 574 586</i>	<i>100,00</i>

klubb, Örebro–Mosjö Rotaryklubb, Örebro läns skrädderiidkareförening tillhör tillsammans med en rad andra arkiv ett värdefullt tillskott till folkrörelsearkivets bestånd.

Det ordnade beståndet har vuxit med 325 volymer vilket motsvarar drygt 19 meter. Dessa utgörs av 66 nyförtecknade arkiv med 302 volymer och 82 kompletterade och genomgångna arkiv med 23 volymer.

Två materialkategorier har ägnats särskilt intresse under året. Dels är det sjuksköterskefackets handlingar, dels den socialdemokratiska arbetarrörelsens. Svenska Hälso- och Sjukvårdens Tjänstemannaförbunds i Örebro län omfattande arkiv har ordnats upp och blivit tillgängligt för forskning. Örebro "nya" Socialdemokratiska Arbetarekommuns arkiv (1973–) har nyförtecknats och slutligen har ett mycket omfattande arbete nedlagts på den socialdemokratiska ungdomsrörelsens rikhaltiga och komplicerade arkiv varvid ett stort antal leveranser har inordnats samtidigt som hela SSU-distriktets och ett stort antal klubbars arkiv har förtecknats om. Hela detta intressanta material är nu tillgängligt för forskning.

Folkrörelsearkivet i Karlskoga har tagit emot 16 leveranser från lika många arkivbildare vilket motsvarar en tillväxt på 5,75 hyllmeter. 14 föreningars arkiv har förtecknats och två föreningars arkiv har kompletterats. Tillväxten har varit 98 volymer eller 5,5 hyllmeter.

Inventeringar

Ingen ny inventering har påbörjats under året. Däremot har inventeringarna i Tysslinge och Adolfsberg-Mosjö och Brickebacken-

Balansräkning för Folkrörelsernas arkiv i Örebro län den 1 januari–31 december 1998

	1998-12-31	1997-12-31
<i>Tillgångar</i>		
Kassa	4 512,00	2 012,00
Organisationskonto	6 184,96	469 842,14
Avkastningsfond	116 622,70	205 385,21
Spintab	–	97 150,00
Mixfonden	–	103 040,54
Kapitalinvest	64 024,37	101 180,44
Fakturafordringar	30 760,00	91 535,00
Förbetalda hyror	127 287,00	210 164,00
Övriga fordringar	196 358,00	7 875,00
Inventarier	1,00	1,00
<i>Summa</i>	<i>545 750,03</i>	<i>1 288 185,33</i>
<i>Skulder</i>		
Skatter, anställda	13 920,00	9 242,00
Fakturaskulder	135 498,00	563 661,50
Uppplupna arbetsgivaravgifter	11 658,00	9 154,00
Övriga interimsskulder	30 000,00	–
Förskottsinsbetalda medlemsavgifter	–	14 450,00
Övriga reserveringar	250 000,00	489 216,00
Övriga skulder	116 000,00	116 000,00
Balanserat resultat		86 461,83
Årets resultat/underskott i balansen	-11 325,97	
<i>Summa</i>	<i>545 750,03</i>	<i>1 288 185,33</i>

Gällersta kommundelar slutförts. Inventeringsrapporterna har publicerats och kunde vid tre tillfällen under hösten högtidligen överlämnas till de tre kommundelarna. I samband med överlämnandet i Tysslinge kommundel den 16 november hölls en välbesökt presskonferens. De områden som återstår att inventera är Varberga-Kils kommundel samt centrala Örebro. Arkivets första inventering gjordes i Askersund 1977.

Karlskoga

Folkrörelsearkivet

Sedan 1994 ansvarar arkivet också för skötseln av Folkrörelsearkivet i Karlskoga. Arkivet tillhandahåller kvalificerad forskarservice en dag varannan vecka på plats i Karlskoga.

Arkivlokalen i Karlskoga bibliotek används som depå för Folkrörelsernas arkiv. De föreningar i Karlskoga som har material i arki-

vet har i de flesta fall blivit medlemmar under samma förutsättningar som andra föreningar i länet. Arkivdepån i Karlskoga finansieras fullt ut av Karlskoga kommun och ett avtal mellan Karlskoga kommun och Folkrörelsernas arkiv reglerar ansvar och insatser parterna emellan. *Yvonne Bergman* ansvarar för arbetet i Karlskoga. Till sin hjälp har hon haft *Håkan Henriksson*.

Kommunens arkiv

Engagemanget i Karlskogas folkrörelsearkiv har sedan flera år lett till att Karlskoga kommun anlitat arkivet för att få hjälp med kommunens arkivfrågor. Under 1994 och 1995 förtecknades således kommunens handlingar i centralarkivet. Från och med 1997 har verksamheten trappats ned och tonvikten har legat på handlednings- och dokumenthanteringsinsatser i kommunens förvaltningar. Under 1998 har ett stort antal skolhandlingar omfattande 372 volymer förtecknats. *Yvonne Bergman* har ansvarat för arbetet i Karlskoga kommun.

Aktstycket

Under 1998 utkom arkivets medlemstidning *Aktstycket* med fyra nummer. I *Aktstycket* publiceras kallelser, protokoll och verksamhetsberättelser. Här ges också utrymme för presentation av arkivmaterial och historiska artiklar och annat som kan vara av intresse för läsekretsen. Fr o m fjärde numret har *Aktstycket* blivit ett gemensamt organ för folkrörelse- och företagsarkiven. Under 1998 spreds *Aktstycket* till en bredare krets av politiker och andra beslutsfattare samt media som ett led i ArkivCentrums informations- och förankringsarbete.

Artister från seklets början: Anna och Carl Anton, instrumentallärnomenen the Saretti och syster na Märta och Nelly Vail. Ur O S Westbloms samling.

Internet/hemsida

1997 anslöt sig arkivet till Internet. En hemsida började byggas och de bägge samverkande arkiven startade en kommunikation med omvärlden via e-post. Efter diverse svårigheter lyckades arkiven erhålla en gemensam sk domänadress. *Bo Fransson* är ArkivCentrums webmaster och har utformat hemsidan och fyller den kontinuerligt med ett informativt innehåll. På hemsidan finns uppgifter om öppettider, arkivbestånd, nyheter och mycket annat. Hemsidan har ett flertal länknings till andra hemsidor. Aktstycket finns också tillgängligt på "sajten". Hemsidans adress är www.arkivcentrum.t.se.

CD-romskiva om Järn & Skor

Arbetet med CD-romskivan om skoindustrin och gruvnäringen i

länet har fortsatt under året. Arbetet har varit komplicerat och tidskrävande, varför inte skivan blev klar under året. Förberedelser och genomförande har skett i samarbete med Örebro läns företagsarkiv, Örebro läns museum och Skoindustrimuseet. Projektet har stötts av Stiftelsen framtidens kultur. Texter och bilder ur CD-romskivan presenterades som ett självgående bildspel under ArkivCentrums invigning den 3 oktober och under Arkivens Dag den 7 november och blev ett uppskattat inslag i aktiviteterna. *Bo Fransson* och *Håkan Henrikson* har arbetat med projektet. Bildspelet framställdes av *Bo Fransson*.

Brevprojekt

Arkivets brevprojekt, som initierats av och drivits tillsammans med Linköpings Universitet, Tema Teknik och Social förändring har fortsatt under året. Huvudde-

len av projektinsatsen utfördes under 1997. Då lämnade 243 personer från hela landet in ca 7 000 brev. Insamlingskampanjen var landsomfattande. *Eva Dahlström* har varit projektledare och under våren och sommaren fullföljde hon redigeringen av den bok, som blivit ett av resultaten av projektet. I början av året hade hon *Margareta Karlsson* till sin hjälp.

Kära Brevvän heter boken och den utkom i början av oktober. Boken, som är tryckt i 7 000 ex har utgivits av En bok för alla. Som illustratör i boken medverkar fotografen *Ulla-Britt Jonsson*. Ett antal författare bl a *Göran Palm*, *Theodor Kallifatides* och *Ulf Beijbom* medverkar också i boken.

Postmuseum i Stockholm, med vilket arkivet har haft ett samarbete under projektiden, invigde i samband med Kulturhuvudstadsåret i mars en stor utställning om

privatbrevet. Utställningen heter ”Ett brev betyder så mycket” och har visats under hela 1998. *Eva Dahlström* deltog i förberedelsearbetet och utställningen har använt sig av delar av projektets insamlade material.

Några ”brevcaféer” – berättarcaféeer med brev och brevskrivande som tema – hölls under hösten: På biblioteket i Örebro den 20 oktober och på Postmuseum i Stockholm den 9 december under medverkan av *Eva Dahlström* och *Göran Palm* samt i Uddevalla och Färjelanda den 17–19 november under medverkan av *Eva Dahlström*.

I november påbörjades ett registreringsprojekt, som fortsätter under 1999, där ett försök görs att registrera det inkomna brev-materialet inte enbart vad gäller tids-, person- och geografiska uppgifter utan också brevens ämnesmässiga innehåll. Det är ett tidskrävande och komplicerat projekt där arbetet kräver kompetens och fingertoppskänsla. En dataprogramstillämpning måste också utvecklas. *Eva Dahlström* och *Inger Dahlin* arbetar med projektet som fått ett stöd på 110 000 kr från Linköpings Universitet.

Kompetenshöjningsprojekt

Under 1998 beslutade Kunskaps- och Kompetensstiftelsen att tilldela arkivet 500 000 kr under 1998 och 1999 för ett samverkansprojekt för att höja IT-kompetensen hos arkiv- och museipersonal i Örebro län. Ansökan till stiftelsen lämnades in gemensamt för arkivet och Örebro läns museum. Det planerade projektet består av tre steg. I det första ska alla ha möjlighet att lära sig an-

Revisionsberättelse

Undertecknade, utsedda att granska Folkrorelsernas arkiv i Örebro län räkenskaper och förvaltning för år 1998, får härmed avge följande berättelse.

Räkenskaperna har granskats och befunnits vara ordentligt förda samt alla inkomster och utgifter försedda med verifikationer. Kassörens årsrapport har granskats och överensstämmer med räkenskaperna.

Vid revisionen har vi sålunda funnit att allt är i sin ordning och föreslår mötet

att ge styrelsen och kassören ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar

att fastställa balans- och resultaträkning.

Örebro den 26 februari 1999

Lennart Andersson
Lennart Andersson

Lilian Wistrand
Lilian Wistrand

vända internet för sökning och kommunikation. I det andra ska en mindre krets få en specialutbildning i multimedial presentation och i det tredje steget ska kunskaperna tillämpas genom att ett område av länet väljs ut. Detta område presenteras med en hemsida där information av olika slag och på olika media blir tillgängligt för sökning.

Representation, studiebesök, kurser

Den 18 mars deltog *Håkan Henrikson* i ett seminarium i Karlstad om Bruksandan i Bergslagen. Seminariet var arrangerat av Högskolan i Karlstad och Ekomuseum Bergslagen.

Den 23–24 april deltog *Göran Henrikson* på Riksarkivets årliga konferens för länsfolkrorelsearkivens chefer.

Den 6 maj deltog folkrorelse- och företagsarkivens personal i en studieresa till Svenska Filminstitutet i Stockholm. Resan hade arrangerats av Biografen Roxy

och med på resan var även personalen på Örebro Stadsarkiv.

Den 14 maj deltog *Bo Fransson* i ett möte om Arkivet för Ljud och Bild i Stockholm arrangerat av Näringslivets arkivråd.

Den 18 maj deltog *Bo Fransson* i en kurs på Kungliga Biblioteket om IT-arkivfrågor arrangerad av Arkivverket.

Den 29 maj deltog personalen på ArkivCentrum på Föreningen Bergslagsarkivs årsmöte i Munkfors. I samband med årsmötet gjordes ett studiebesök i den industrihistoriska miljön på Gamla Bruket i Munkfors samt på Erlandergården i Ransäter.

Den 2–3 juni höll Folkrorelsernas arkivförbund sin årsstämma i Norrköping. *Göran Henrikson* var arkivets ombud och i övrigt deltog *Yvonne Bergman*, *Bo Fransson* och *Håkan Henrikson* i kurser och seminarier. Inledningsdagens tema var *Industrisamhällets kulturarv* där *Göran Henrikson* medverkade i en paneldebatt på det aktuella temat.

Den 1 september hade Kunskaps- och Kompetensstiftelsen ett kickoff-möte i Stockholm för de institutioner som fått projektmedel för utbildning. *Bo Fransson* och *Göran Henrikson* deltog i mötet.

Yvonne Bergman deltog den 17–19 september i en konferens i Östersund om Lokalhistoria i Skolan. Konferensen hade ordnats av Nätverket för Lokalhistoria i skolan.

Näringslivets arkivråd arrangerade den 23 september ett ISO-9000-seminarium. *Bo Fransson* deltog i seminariet.

Den 7–8 oktober arrangerade Folkrelsernas arkivförbund sin traditionsenliga förtroendemannakonferens i Helsingborg. *Håkan Henrikson* deltog i konferensen.

Håkan Henrikson deltog den 15 och 21 oktober i en kurs hos Ordfront i grundläggande layout. *Bo Fransson* deltog vid fyra tillfällen i november i kursen Idéer kring layout också hos Ordfront i Stockholm.

Den 13 november höll Arkivsamfundet en konferens om bl a upphovsrättsfrågor. *Göran Henrikson* deltog i mötet.

Bo Fransson deltog den 17 november i ett seminarium i Stockholm om formatet XML och arkivering av digitala dokument.

Kulnet arrangerade den 13 november ett IT-seminarium på Högskolan och den 14 december arrangerade Akademien ett seminarium om Personuppgiftslagen. *Bo Fransson* deltog i de bägge seminarierna.

Den 20 november höll föreningen Sveriges länsarkivarier möte på ArkivCentrum i Örebro. *Göran Henrikson* deltog i mötet.

Besökare, undervisning, forsknings- och bildningsarbete

I ArkivCentrums forskarsals besöksliggare har 533 forskarbesök noterats. Liggaren förs gemensamt för folkrörelse- och företagsarkiven. ArkivCentrum har under året också mottagit många gruppbesök. Drygt 70 grupper med ett sammanlagt besökarantal på 1 406 personer har besökt arkivet. Under invigningen den 3 oktober och Arkivens Dag den 7 november besöktes den nya institutionen av 300 personer. Det sammanlagda antalet besök under 1998 var 2179 vilket naturligtvis innebär en mycket betydande ökning i förhållande till 1997. Då noterade de bägge arkiven tillsammans 911 besök.

Arkivens omfattande källmaterial används kontinuerligt av olika slags forskare, både fritidsforskare, studenter och akademiska forskare. 1 331 volymer har tagits fram till forskarna – 845 från folkrörelsearkivet och 486 från företagsarkivet – och 69 volymer har lånats ut utanför institutionen – 64 från folkrörelsearkivet och 5 från företagsarkivet. Siffrorna för folkrörelsearkivet innebär en minskning i förhållande till föregående år då 1 051 respektive 42 volymer lånades ut. En liten minskning i antalet arbeten på arkivets material kan också noteras – 19 st – i förhållande till föregående års 23 st. Detta var emellertid ett rekordår i det hänseendet och listan på uppsatser nedan visar till hur många olika forskningssatser materialet kan användas. Listan är sannolikt inte helt komplett då forskare från andra universitet och högskolor inte alltid sänder sina uppsatser till arkivet.

Följande skrifter och uppsatser, helt eller delvis baserade på källmaterial från arkivet har publicerats under 1998:

Andersson, Amanda, *Röda Korskretsen Axberg-Hovsta*. Rudbecksskolan. Specialarbete. Vt 1998.

Andersson, Jan-Erik, *Hyresgäströrelsen i Örebro 1921–1939. En etableringsprocess*. Högskolan i Örebro. C-uppsats. Vt 1998.

Bergström, Olle, "Väckelserörelsens nedslag i Axberg-Hovsta" uppsats i *Gammelgården III, Lokalhistoriska uppsatser från Axberg-Hovstabygden*, Örebro 1998.

Brattström, Siv, *Stora Mellösa Baptistförsamling. En undersökning av medlemsutvecklingen under åren 1859–1864 och baptismens framväxt i Stora Mellösa*. Högskolan i Örebro. B-uppsats. Ht 1998.

Edefors, Rickard, "Politik och religiositet får ej åtskiljas". *Om Örebro Kristliga socialdemokratiska grupp 1924–1929*. Högskolan i Örebro. B-uppsats. Vt 1998.

Elfström, Charlott, *Solidaritetsarbete i Spanien – En undersökning om det politiska samarbetet i Örebro spanienkommitté 1936–1939*. Högskolan i Örebro. C-uppsats. Vt 1998.

Forsberg, Berit, *Vår välkommen envar under ungdomens tak. Om tre ordenshus i Närke – profana folkrörelselokaler tillhöriga IOGT, den svenska godtemplarörelsen*. Konstvetenskapliga institutionen, Stockholms Universitet. Vt 1998.

Fredne, Angelica, *En undersökning av arbetsmiljö och arbetsskador vid skofabrikerna i Örebro*. Västerplanskolan. Specialarbete. Ht 1998.

Gregemo, Marie, *Rasbiologi. Centerpartiet och nationalsocialistiska partier under 1930-talet*. Högskolan i Örebro. B-uppsats. Ht 1998.

Greger, Gudrun, *Den andra feministiska vågen. En studie i kvinnligt politiskt arbete i Örebro kvinnoklubb på 70-talet*. Högskolan i Örebro. C-uppsats. Vt 1998.

Karlsson, Thomas, *ABF i Almy och Örebro Arbetareförening. En studie an-*

gående arbetarkulturens och den borgerliga kulturens utbredning i de respektive föreningarna. Högskolan i Örebro. B-uppsats. Vt 1998.

Ljungdahl, Mathias, *Garphyttans IF. Humanistisk-Samhällsvetenskaplig fördjupningsuppsats. Risbergsskolan. Vt 1998.*

Nilsson, Magdalena, *Fredrika Bremerförbundet. Örebrokretsens diskussionsklubb. En studie över ämnen som behandlades inom diskussionsklubben mot bakgrund av det omvälvande 1930-talet. Högskolan i Örebro. B-uppsats. Ht 1998.*

Ohlsson, Elin, *Kvinnorna i väckelse-rörelsen. Om maktförhållanden mellan män och kvinnor i Vasakyrkan 1905–1992. Högskolan i Örebro. C-uppsats. Ht 1998.*

Andreas Persson, *Islossning, töväder, rött regn och vänstervindar. Om opinionen inom arbetarrörelsen under hungerkravallerna 1917. Högskolan i Örebro. C-uppsats. Ht 1998.*

Thomas Pettersson, *En historia om den tidiga arbetarrörelsen i Örebro. Skrift utgiven i samband med Örebro Arbetarekommuns 100-års jubileum 1998.*

Roth, Per, *RLF. Facklig organisation, eller? Högskolan i Örebro. B-uppsats. Vt 1998.*

Sjöstedt, Hanna, *John Hilberth – Örebromissionens missionär i Afrika 1924–1964. Rudbecksskolan. Specialarbete. Vt 1998.*

Thureson, Karin, *Finlandshjälpen i Örebro län under finska vinterkriget 30 november 1939–13 mars 1940. Högskolan i Örebro. C-uppsats. Vt 1998.*

Ett stort antal studiebesök har gjorts på arkivet. Högskolans elever har som tidigare haft lektioner på arkivet, då ArkivCentrum presenterats och material och uppslag till uppsatsämnen diskuterats. Också under 1998 har Komvux elever i Örebro varit flitiga besökare. Hallsbergs kommuns tekniska förvaltning och kommunkansliets personal i Karlskoga samt Landstingets kultur- och

turistnämnd respektive Örebro kommuns bildningsnämnds kulturutskott besökte den nya institutionen under året.

Den 25 september besöktes arkivet av landsarkivarie Rolf Hagstedt och personalen på Landsarkivet i Uppsala. Andra arkivbesök har gjorts från Kronobergsarkivet för folkrörelser och lokalhistoria i Växjö, Dalarnas folkrörelsearkiv och C-kursen i arkivkunskap från Mitthögskolan i Härnösand. Madli Kurdves Minnesfonds stipendiat Elin Kadai från Estlands Meteorologiska Institut besökte ArkivCentrum tillsammans med två svenska kolleger från SMHI:s arkiv i Norrköping den 1 oktober. *Yvonne Bergman*, *Göran Henrikson* och *Håkan Henriksson* har tagit emot de många grupper som velat besöka den nya institutionen. De visningar och presentationer som genomförs för olika grupper är ett mycket viktigt medel att förankra arkivet och möda läggs ner på att göra presentationerna trevliga och informativa.

Den 19 januari höll *Yvonne Bergman* ett föredrag för Karlskoga-Nobel rotaryklubb med titeln *Folkrörelserna i går och i dag*.

Den 14 april hölls inom det regionala arkivsamarbetets ram en kurs i sekretessfrågor på ArkivCentrum för arkivanställda i länet. Stadsjuristen i Karlskoga kommun, *Joakim Eriksson*, medverkade som lärare. Den 9 september hölls på samma sätt en kurs i marknadsföring för arkivarier. Lärare där var Folkrörelsernas arkivförbunds *Maria Larsson*.

Göran Henrikson medverkade den 22 april med ett föredrag om ArkivCentrum på årsmötet i Västerås för Västmanlands läns arkivförening.

Arkivet höll den 18 och 19 maj

två kurser med titeln *Ordning och reda* för sina medlemmar. Den ena kursen var en dagkurs, den andra en kvällskurs. Antalet deltagare var sammanlagt 40 st. *Yvonne Bergman* ansvarade för uppläggning och genomförande.

Den 27 maj utförde *Yvonne Bergman* en inspektion av föreningsarkivet i Hällefors. *Barry Jansson* hade under Bergmans handledning genomfört ett omfattande förteckningsprojekt i Hällefors och där byggt upp ett föreningsarkiv. Folkets Husföreningen är huvudman för arkivet som ligger i anslutning till Hällefors bibliotek.

Den 27 oktober höll forskaren och ombudsmannen *Olle Sahlström* ett föredrag på ArkivCentrum betitlat *Harald Aronsson. Den röde patriarken. Om auktoritära strukturer i arbetarrörelsen*. Föreläsningen med efterföljande debatt åhördes av 25 personer och var ett samarrangemang med Örebro Folkets Husförening och Örebro Socialdemokratiska Arbetarekommun.

Den 11 november ordnades föreläsning och diskussion under temat *1968 – 30 år efteråt*.

Medverkande i panelen var professor *Kim Salomon* och författarna *Clas Thor* och *Lars-Åke Augustsson*. Mötet, som arrangerats tillsammans med Högskolan, besöktes av 55 personer och diskussionen var synnerligen livlig.

Under hösten ansvarade *Göran Henrikson* och *Håkan Henriksson* för utgivandet av den tionde årgången av årsboken *Bergslagsarkiv*. Årsboken som innehåller kulturhistoriska uppsatser från Bergslagen utkom i december. I en artikel presenterade *Göran Henrikson* ArkivCentrum Örebro län.

Lokalhistorisk kurs

Lokalhistoriska sällskapet i Örebro län initierade under våren i samarbete med ArkivCentrum en kurs i lokalhistoria som löper hösten 1998–våren 1999. Kursen vände sig framför allt till Lokalhistoriska Sällskapets medlemmar men lockade också andra deltagare. Kursen behandlar Örebro läns historia från stenåldern och framåt och hämtar många av lärarkrafterna från Högskolan/Universitetet. Kursen har drygt 30 elever. Kursledare är *Yvonne Bergman* och *Sören Klingnéus* vilka också medverkar som lärare. Från arkivet medverkar dessutom *Göran Henrikson* och *Håkan Henriksson*. Kursen avhålls i ArkivCentrums nya undervisningssal, som här väl fyller sin uppgift.

I nya lokaler

Årets verksamhet har i stor utsträckning präglats av inflyttning och iordningsställande av de nya gemensamma lokalerna. Flyttningen från lokalerna i stadsbiblioteket genomfördes i etapper under november och december och vid årsskiftet var allt material överfört till de nya lokalerna i ArkivCentrum. Allt utom kontorsmöblerna flyttades i egen regi. En investering i nya hyllor gjordes i december 1997. Det nya kompakta hyllsystemet täcker hälften av den nya magasinsytan. Hyllplanen från det gamla magasinet kunde användas i de nya hyllställningarna. I den andra hälften av magasinet sattes resten av hyllorna från det gamla magasinet upp. Allt utom räls och vagnar från biblioteket har kunnat återanvändas. I ArkivCentrum har arkivet nu ett nytt ljus, säkert och lättarbetat magasin med tillväxt-

kapacitet.

Under januari–april ställdes arkivbeståndet upp delvis efter nya principer. I samband med detta blev det, bl a med anledning av materialets nya hyllplaceringar, nödvändigt med en översyn av hela beståndsregistret. Detta gjordes under våren och sommaren. Senare under året har en genomgång av materialet med avseende på ägarskap för fakturering av hyllavgifter gjorts.

Hela denna process har varit tidsödande men absolut nödvändig att genomföra. Uppställningsarbetet ansvarade *Magnus Johansson* för och till sin hjälp hade han *Anneli Bihl*. *Bo Fransson* har ansvarat för arbetet med beståndskatalogen och till sin hjälp hade han *Suada Jujic* och *Slava Zejnilovic*. *Håkan Henriksson* har gjort genomgången av arkivmaterialets ägarmässiga hemvist.

Undantagandes de två separata arkivmagasinen i ArkivCentrum är övriga ytor gemensamma. Här har de bägge arkiven fått ljusa, rymliga och funktionella ytor: en entré med expedition, större forskarsal, en utbildningssal och ett lunchrum för besökare hör till nyheterna. I forskarsal och arbetsrum har den befintliga inredningen från de gamla lokalerna återanvänts medan övriga ytorna har möblerats upp med ny utrustning. Detta skedde efterhand under året och till invigningen den 3 oktober var allt färdigt. Resultatet har blivit gott. Örebro läns landsting och Örebro kommun har välvilligt ställt vacker konst till förfogande som ger de nya lokalerna en estetiskt tilltalande inramning.

Invigning, samarbete med Örebro läns företagsarkiv

Den högtidliga invigningen ägde rum lördagen den 3 oktober. Landshövding Gerd Engman höll invigningstalet och genom att binda ihop två blågula band, ett för varje arkiv, fullbordade hon invigningsceremonin. Inbjudna gäster och medlemmar fyllde lokalerna. Många vänliga och uppskattande tal hölls och presenter och blomsteruppvaktningar var legio. Uppskattat var också professor *Ann-Sofie Ohlanders* invigningsföreläsning: *Att upprätthålla tiden – om minne och identitet*. På eftermiddagen var det Öppet Hus med tipspromenad och bildspel för allmänheten. När dagen var slut hade ca 250 personer gästade ArkivCentrum. Till invigningen hade ett informationsblad tryckts upp och en annonskampanj i lokalpressen beledsagade etablerandet av den nya institutionen.

Samarbetet med Örebro läns företagsarkiv har fungerat alldeles utmärkt. Som planerat har stora samordningsvinster gjorts i de nya lokalerna. Telefonväxel, fax, IT-kommunikation är gemensam och besökar- och forskarservice är helt integrerad för de två arkiven. Logotypen för ArkivCentrum har tagits fram gemensamt och informations- och marknadsföringsinsatser görs tillsammans. Detta täta och sammanvävda sätt att arbeta underlättas i de nya lokalerna och det förhållande, att personalen också arbetar gränsöverskridande gör ArkivCentrum slagkraftigt. *Göran Henrikson* är sekreterare i och ansvarig för Örebro läns företagsarkiv, *Yvonne Bergman* är företagsarkivets kassör och såväl *Håkan Henrikson* som *Magnus*

Johansson och *Carl Magnus Lindgren* har under året arbetat med folkrörelse- och företagsarkivfrågor.

Arkivens Dag samt regionalt samarbete

Under 1997 initierade Örebro stadsarkiv ett samarbete mellan arkiven i Örebro län. En ledningsgrupp och en referensgrupp tillsattes. Under 1997 undersöktes förutsättningarna för samverkan för att höja kompetens och stärka yrkesidentiteten bland de arkivverksamma i länet. Tre tyngdpunktsområden togs fram: utbildning, gemensam upphandling av materiel samt medverkan i projektet Arkivens Dag. *Göran Henrikson* har medverkat i ledningsgruppen under året och *Yvonne Bergman* har suttit i referensgruppen.

Yvonne Bergman har medverkat i den utbildningsgrupp som arbetat under 1998 och två utbildningar för länets arkivarier har genomförts på ArkivCentrum redovisade under *Besökare, undervisning* på s 10.

Göran Henrikson samordnade arbetet i länet för *Arkivens Dag*. Den 7 november 1998 hade, för första gången någonsin, alla arkiv i landet Öppet Hus på en och samma gång. Det var arkivsektorns första gemensamma nationella manifestation.

En ledningsgrupp representerande de olika arkivsektorernas organisationer och Arkivverket ledde arbetet från Stockholm. Regionala kontaktpersoner fanns i alla län. *Henrikson* var länets ombud och var även representerad i ledningsgruppen. En tidning trycktes upp i 70 000 ex och distribuerades över hela landet. SJ hade en kulturvagn med en arkiv-

utställning. 355 arkivinstitutioner hade öppet den 7 november och de besöktes av 35 000 personer, många av dessa satte för första gången sin fot i ett arkiv.

I Örebro län hade elva arkiv Öppet Hus. Arkiven besöktes av 800 personer. ArkivCentrum besöktes av ca 80 personer under den 7 november. En gemensam annonsering inför Arkivens Dag genomfördes och på alla arkiv kunde besökarna gå på en tipspromenad där första pris var två biljetter till revyn *Hjalmars Såpa* i Örebro. Den största satsningen för arkiven i Örebro blev en utställning på Örebro läns museum. *Ett sekel tillbaka. Staden i arkiven* hette utställningen som invigdes den 7 november och stod uppe i en månad. Örebro Stadsarkiv, Örebro läns landstings arkiv, Byggnadsnämndens arkiv i Örebro och ArkivCentrum hade gemensamt producerat utställningen som besöktes av 1 800 personer. *Yvonne Bergman*, som låg bakom utställningsidén, deltog från arkivets sida i planering och genomförande av utställningen. Till sin hjälp hade hon *Håkan Henriksson*. *Henriksson* hade bl a framställt en digital stadspromenad i Örebro 1898, vilken blev ett uppskattat inslag i utställningen.

Fyra föreläsningar hölls på museet i anslutning till utställningen: den 11 november: *Anna Prestjån – Om kultursjukdomar i Örebro under 1800-talet*, den 18 november: *Birger Wennberg – Hur Örebro blev en industristad*, 25 november: *Jan Garnert – Staden och elektriciteten*, den 2 december: *Elsa Lunander – Kvinnor i 1800-talets Örebro*.

Satsningen på Arkivens Dag blev lyckad. Den visade vilken värdefull kulturell resurs arkiven är och den gav goda samarbets-

erfarenheter. Arkivens Dag kommer att upprepas den 13 november 1999.

Avslutning

1998 har varit ett osedvanligt intensivt och spännande år för arkivet med invigningen av ArkivCentrum den 3 oktober som en kulmen. Inflyttningen i nya och med Örebro läns företagsarkiv gemensamma lokaler var målet för en länge närd dröm. Att inför arkivets 30-årsjubileum ha nått dit känns tillfredsställande för alla som arbetat för denna lösning.

Ökad kapacitet för både material och besökare är bara ett av resultaten. Synergieffekterna av samarbetet med Örebro läns företagsarkiv är de förväntade och kraftsamlingen som ägt rum i de nya lokalerna har en framtidspotential. Det är en händelse som ser ut som en tanke att denna förstärkning av värden om det förflutna äger rum inför tröskeln till ett nytt århundrade.

Att inflyttning och iordningställande av lokalerna har krävt stora insatser av personalen är självklart. Att den ordinarie verksamheten har kunnat bedrivas i full och tom utökad omfattning på flera punkter är ett gott bevis på personalens kompetens, engagemang och arbetsförmåga. Personalen är värd ett stort tack för sina helhjärtade insatser.

Det gångna verksamhetsåret har ställt stora krav inte bara på personalen utan naturligtvis även på ekonomin. Bägge dessa viktiga ”produktionsfaktorer” har utnyttjats maximalt, något som inte låter sig göras varje år. När det gäller ekonomin blev resultatet av årets verksamhet ett underskott. Det lilla egna kapitalet är också uttömd. Det är till stora delar ett resultat av det exceptionella inflytt-

ningsåret. Dock är basen av of-fentligt stöd till verksamheten nå-got för smal med hänsyn till an-svar och kostnader inte minst för de större och därmed dyrare loka-lerna. Staten kommer att öka sina anslag. En förhoppning är att Örebro läns landsting och Örebro kommun på sikt kan följa staten i spåren.

Det är inget ekonomiskt rikt arkiv som träder in i seklets och milleniets sista år, men det är ett arkiv rikt på intressant material, kompetens och engagemang och det är inga dåliga tillgångar inför framtiden.

Den framtidssatsning som gjorts under året hade inte varit möjlig utan det generösa och insiktsfulla stöd som arkivet erhållit från olika håll. Under 1998 fick arkivet 200000 kr av Länsstyrelsen som ett bidrag till etablering och marknadsföring av Arkiv-Centrum. 1997 erhöles samma be-lopp av Örebro läns landsting. Styrelsen riktar ett varmt tack till Länsstyrelsen och Landstinget för detta värdefulla stöd.

Betydelsen av Örebro läns landstings, Örebro kommuns och Riksarkivets "normala" och kontinuerliga stöd till arkivet kan inte nog understrykas. Sammantaget är detta den nödvändiga grund-bulten för arkivets verksamhet. Ett stort tack går till givarna av detta samhällsstöd.

Arkivets alla medlemsorgani-sationer, som är själva förutsätt-

ningen för verksamheten, tackas också varmt för sitt helhjärtade och betydelsefulla stöd till arkivet.

Folkrörelsernas arkiv kan se tillbaka på 30 framgångsrika år. Det finns emellertid ingen anled-ning att vila på lagrarna, att slå sig till ro. Många viktiga källor till folkrörelsernas historia är ännu inte omhändertagna. Samtidigt är det viktigt att arkivet följer med, bevakar och dokumenterar, den intressanta och många gånger motsatsfyllda utveckling som äger rum i föreningslivet.

Intresset för historia, inte minst lokalhistoria ökar ständigt. En av arkivets främsta uppgifter är att tillhandahålla medlen och redska-pen för att göra kunskapsinhämt-ning och bearbetning av vår läns-historia, och då särskilt folkrörel-sernas, möjlig. Källmaterialet för-varas inte för sin egen skull. Det ska användas. En ökad satsning på att nå ut till användare och po-tentiella användare bör vara en prioriterad arbetsuppgift för fram-tiden. För tillgängliggörande och popularisering är det nödvändigt att utnyttja den moderna informa-tionsteknikens alla möjligheter. Fortsatta insatser på IT-området är därför nödvändiga.

Synnerligen viktigt för framti-den blir också att vidga och för-djupa samarbetet med det nya Örebro Universitet.

Behovet av rådgivning och in-satser i arkiv- och dokumenthan-teringsfrågor har ökat under se-

Arbetsplan för 1999 och 2000

- Informera om och förankra ArkivCentrum i hela länet
- Fortsatt satsning på Arkiv-Centrum som lokalhistorisk resurs
- Etablera ett samarbete med folk-bildningen
- Fördjupa samarbetet med Öre-bro Universitet
- Slutföra brevprojektet och pro-ducera CD-romskiva
- Påbörja och genomföra utbildningsprojekt/IT-projekt i samarbete med Örebro läns mu-seum
- Uppmärksamma tusenårsskiftet

nare år både inom enskild och of-fentlig sektor. På ArkivCentrum ska Folkrörelsernas arkiv tillsam-mans med Örebro läns företags-arkiv vara en resurs i detta sam-manhang.

Arkivet ska fortsätta att vara ett nav för lokalhistoriska aktivite-ter i länet. Ett viktigt behov av in-satser finns inom skolans område. Arkivpedagogiska insatser där eleverna tidigt får vänja sig vid ett undersökande och kritiskt förhåll-ningssätt till historien är en stor utmaning för framtiden.

Det är den nuvarande styrelsen förhoppning, att den framsynthet och det engagemang som präglade arkivets grundare ska vägleda arkivet också i framtiden.

Örebro i februari 1999
Styrelsen

Unika bilder från 1860-talets Örebro

Örebro kyrka, mera känd som Nikolaikyrkan, är en av sex Örebro-bilder tecknade och litograferade av den danske konstnären Johan Thorsöe. De ursprungliga lito-grafierna är tryckta hos A J Salmsons

stentryckeri i Stockholm av C A Rohloffs bokhandel i Örebro på 1860-talet.

**Finns endast på
ArkivCentrum.**

Folkrörelsearkivets medlemmar

- ABF Karlskoga-Degerfors ABF Södra Närke
 ABF Örebro län
 Adolfsbergs Socialdemokratiska förening
 Adolfsbergs Socialdemokratiska kvinnoklubb
 Adolfsbergskretsen av Svenska Röda Korset
 Adoptionscentrum Örebro
 Afasiföreningen i Örebro län
 Aggeruds Socialdemokratiska kvinnoklubb
 Alliance Francaise d'Örebro
 Almby Gymnastikförening
 Almby Idrottsklubb
 Almby Socialdemokratiska förening
 Arbetarnas Gymnastikförening, AGF
 Askers Baptistförsamling
 Askersunds byalag
 Askersunds Centeravdelning
 Askersunds Folkpartiavdelning
 Askersunds Föreläsningförening
 Askersunds Nykterhetsförbund
 Askersunds Skytteförening
 Askersunds Socialdemokratiska arbetarekommun
 Astma och allergiföreningen i Örebro
 Axberg-Hovsta Hembygdsförening
 Axberg-Hovsta Röda Korskrets
 Axberg-Tysslinge MHF-avdelning
 Baptisternas Närkesdistrikt
 Baptistförsamlingen Filadelfia (Örebro)
 Baptistförsamlingen Immanuel (Örebro)
 Baptistförsamlingen Salem (Hallsberg)
 Beatlesföreningen Revolution
 Bergslagen-Dalarnas distrikt av SAC
 Bergslagens Skyttekrets
 Bergslagsklubben av Farmaciförbundet ATF
 Betlehemskyrkans Missionsförsamling (Örebro)
 BK Fight
 Blåbandsföreningen Hoppet (Lillkyrka)
 Bofors Gymnastikförening
 Bofors Kanotklubb
 Bofors Musikkår
 Bofors Socialdemokratiska Kvinnoklubb
 Boxningsklubben Avance
 Brevens Missionsförsamling
 Brickebergskyrkans församling (Örebro)
 Brunnsgrädet ekonomiska förening
 Bydegillet Karlskoga
 Caravan Club of Sweden
 Centerns Ungdomsförbund i Örebro län
 Cykelfrämjandet i Örebro
 Dalaföreningen i Örebro
 De Blodsjukas förening i Örebro
 De Kristna Samfundens Nykterhetsrörelse (DKSN) i Örebro län
 Degerfors MHF
 Degerforskretsen av Svenska Röda Korset
 Diabetesföreningen i Örebro m o
 Dövas förening i Örebro län
 EFS Missionsförening i Mosshult
 EFS Missionsförening i Örebro
 Ekeby Baptistförsamling
 Elimförsamlingen (Örebro)
 Ervalla med omnejds Biodlarförening
 Fagersands Missionsförsamling
 Fastighetsanställdas förbund. avd 509 (Örebro)
 Fjugesta Frikyrkoförsamling
 FMLS Förbundet mot Läs och Skrivsvårigheter Örebro län
 Folkdansgillet Nerkia
 Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen (Örebro)
 Folkpartiet Liberalerna i Hallsbergs kommun
 Folkpartiet Liberalerna Örebro kommun
 Folkpartiets Länsförbund
 Fredrika Bremerförbundet. Örebrokretsen
 Frälsningsarmén (Örebro)
 Frälsningsarmén. Örebro division
 FS i Närke-Bergslagen
 Fältbiologerna. Mellansvenska Distriktet
 Föreningen Felan
 Föreningen Folkets Hus i Hallsberg u p a
 Föreningen Folkets Hus i Östansjö u p a
 Föreningen Folkets Park i Örebro u p a, Brunnsparken
 Föreningen Karlskoga 1:a Majblommekommitté
 Föreningen Kvismare Fågelstation
 Föreningen Stoppa Rasismen i Örebro
 Föreningen Vintergården u p a (Örebro)
 Förstamajblommans lokalkommitté (Sköllersta)
 Garphyttans Blåbandsförening
 Garphyttans Folkets Husförening
 Garphyttans Frikyrkoförsamling
 Garphyttans Idrottsförening
 Gideoniterna
 Glanshammar-Lillkyrka Centerpartiavdelning
 Glanshammars Baptistförsamling
 Glanshammars Missionsförsamling
 Glanshammars Östra Badhusförening u p a
 Grafiska Fackförbundet avd 8
 Granbergsdals Byalag
 Grythyttans Missionsförsamling
 Hagaby Gymnastik- och Idrottsförening (Örebro)
 Hallsbergs Lottakår
 Hallsbergs Socialdemokratiska arbetarekommun
 Handelsanställdas Förbund. avd 11 Örebro län
 Handelstjänstemannaförbundet. avd 68 (Örebro)
 Handikappföreningarnas Samarbetsorgan i Örebro län
 Hjälmarens Båtförbund
 Hjärsta villaägareförening (Örebro)
 Hjärt- och lungsjukas länsförening i Örebro
 Holmens Villaägareförening
 Hotell- och Restauranganställdas förbund. avd 17 (Örebro)
 Hovsta Blåbandsförening
 Hovsta Centerkvinnor
 Hällabrottets Socialdemokratiska förening
 Hällefors Missionsförsamling
 Hälsofrämjandet i Örebro
 Idrottsföreningen Eyra (Örebro)
 Idrottsföreningen Kamraterna (Örebro)
 Idrottsklubben Sturehov (Örebro)
 ILCO Svenskt Förbund för Stomiopererade
 Industrifacket avd 17 Värmland
 Industrifacket avd 18 (Örebro)
 IOGT-NTO 55 Degerfors
 IOGT-NTO Lokalföreningen 4963 Skogsblomman
 Järnvägsanställdas helnykterhetsförbund (JHF). avd 38 (Örebro)
 Karlskoga avdelning av Centerpartiet
 Karlskoga Bergslags Hembygdsförening
 Karlskoga Bildningsråd
 Karlskoga Biologiska Förening
 Karlskoga Centerkvinnor
 Karlskoga Centrala PRO
 Karlskoga Civilförsvarsförening
 Karlskoga Filmstudio
 Karlskoga Golfklubb
 Karlskoga Hockey Club
 Karlskoga Kommunala Pensionärsförening avd 17
 Karlskoga Konsertförening
 Karlskoga Konstförening
 Karlskoga lokalavdelning av
 Motorförarnas Helykterhetsförbund
 Karlskoga LRF-avdelning
 Karlskoga Metodistförsamling
 Karlskoga Missionsförsamling
 Karlskoga Nobel Rotaryklubb
 Karlskoga Rotaryklubb
 Karlskoga Röda Kors
 Karlskoga Socialdemokratiska arbetarekommun
 Karlskoga Socialdemokratiska kvinnoklubb
 Karlskoga Södra Socialdemokratiska förening
 Karlskoga Östra PRO
 Karlskoga-Bofors Motorbåtsklubb
 Karlskoga-Degerfors Motorklubb
 Karlskoga-Sibbo Blåbandsförening
 Karlslunds Idrottsförening
 KFUM Örebro
 Kilsmo Idrottsklubb
 Kilsmo Missionsförsamling
 KMK-veteranerna
 Kommittén för Riseberga Bönehus
 Kommunal Örebro län
 Kommunalpensionärernas Förbund. avd 7 (Örebro)
 Konsumentföreningen Svea
 Kooperativa Kultur- och Fritidsföreningen Trädet E.F.
 Kristdemokraterna i Örebro län
 Kristna Fredsrörelsen i Örebro
 Kulturella Föreningen
 Kulturtekniska Tjänstemannaföreningen
 Kumla Metodistförsamling
 Kumla Vita Bandsförening
 Kvarteret Stoets Samfällighetsförening (Örebro)
 Kvistbro Röda Korskrets
 Ladugårdsförmännens Riksförbund
 Lantbrukarnas Länsförbund i Örebro
 Laxå Socialdemokratiska arbetare-

- kommun
 Lekebergs Folkpartiavdelning
 Lekebergslagens Vänner
 Lillåns Socialdemokratiska förening
 Lions Club Örebro
 Lions International Distriktsråd 101-B
 Ljusnarsbergs Socialdemokratiska arbetarekommun
 LO-facken i Hallsberg
 LO-facken i Laxå
 LO-facken i Örebro län
 LO-facken i Örebro och Lekeberg
 Logen Hjälmaren nr 625 av Vasa Orden av Amerika (Örebro)
 Lokalföreningen 10 Nytt och Nöje av IOGT-NTO (Örebro)
 Lokalföreningen 124 Pehr Lagerhjelm av IOGT-NTO
 Lokalföreningen 153 Strömsborg av IOGT-NTO (Fjugesta)
 Lokalföreningen 1741 P Fjällstedt av IOGT-NTO (Nora)
 Lokalföreningen 1837 Nerikesbaneret av IOGT-NTO (Pålsboda)
 Lokalföreningen 2034 Linnéa av IOGT-NTO
 Lokalföreningen 2126 Ny Förhoppning av IOGT-NTO (Frövi)
 Lokalföreningen 2418 Ihärdig av IOGT-NTO (Vretstorp)
 Lokalföreningen 2509 Lanna Framtid av IOGT-NTO (Vintrosa)
 Lokalföreningen 264 Bergfast av IOGT-NTO (Hallsberg)
 Lokalföreningen 2743 Stålfast av IOGT-NTO (Ås)
 Lokalföreningen 289 Vår Förhoppning av IOGT-NTO (Hallsberg)
 Lokalföreningen 3 Örebro av IOGT-NTO (Örebro)
 Lokalföreningen 34 P Wieselgren av IOGT-NTO (Nora)
 Lokalföreningen 3454 Skogsliljan av IOGT-NTO
 Lokalföreningen 87 Malmen av IOGT-NTO (Kopparberg)
 Lokalhistoriska Sällskapet i Örebro län
 Läraryrket Karlskoga lokalavdelning T 3
 Läraryrket T1
 Läraryrket lokalavdelning i Lindesberg T5
 Läraryrket lokalavdelning T 2
 Manskören Lorelei
 Mellansvenska Missionen
 MHF Region Bergslagen
 Miljöpartiet de Gröna i Örebro län
 Moderata Kvinnoföreningen i Örebro
 Moderata kvinnoförbundet i Örebro län
 Moderata Samlingspartiet i Karlskoga
 Moderata Samlingspartiet i Nora
 Moderata Samlingspartiet i Örebro län
 Moderata Samlingspartiet. Lekebergsföreningen
 Mosås Vägförening
 Mullhyttans Idrottsförening
 Mullhyttans Socialdemokratiska förening
 Naturskyddsföreningen Örebro
 NBV Örebro län
 Neurologiskt Handikappades Riksförbund,
 NHR Örebro länsförbund
 Nora biologiska förening
 Nora MHF-avdelning
 Nora Socialdemokratiska arbetarekommun
 Nya Kopparbergs Härads Lottakår
 Nybygget – Kristen Samverkan
 Närkes Fältbiologiska Ungdomsförening
 Närkes Kils Missionsförsamling
 Närkes Kils Sportklubb
 Närkes Skogskarlar Klubb
 ODD FELLOW-logen nr 124 Alfred Nobel
 Olaus Petri Röda Korsrets (Örebro)
 Områdesgrupp Hagatorp
 Orienteringsklubben Alferna
 Ornitologiska Klubben (Örebro)
 Oxhagen Ekonomisk Förening
 Pershyttans Folkets Husförening u p a
 Pingstförsamlingarnas Ungdomsarbete i Örebro (PUT)
 PRO Adolfsberg
 PRO Almby
 PRO Asker-Lännäs
 PRO Axberg
 PRO Baronbackarna
 PRO Brickebacken-Gällersta
 PRO Centrum (Örebro)
 PRO Garphyttan
 PRO Glanshammar
 PRO Haga
 PRO Handels
 PRO Hovsta-Lillån
 PRO Lekeberg
 PRO Markbacken
 PRO Mullhyttan
 PRO Närkes Kil
 PRO Rosta
 PRO Samorganisation i Karlskoga
 PRO Sofia
 PRO Stora Mellösa
 PRO Södra (Karlskoga)
 PRO Tysslinge-Vintrosa
 PRO Wasa
 PRO Vesslan
 PRO Vivalla-Lundby
 PRO Wästerringen
 PRO Örebro
 PRO Örebro Finskspråkiga
 PRO Örebro län
 PRO Örebro Norra
 PRO-Föreningarnas Samorganisation i Örebro
 Pålsboda CKF-avdelning
 Pålsboda Missionsförsamling
 Rastorps Missionsförening
 RIA-Dorkas (Örebro)
 RIA-gården
 Riksteatern Örebro län
 Rynninge Båtkran- och Båtsamfällighetsförening
 Rynninge Egnahemsförening u p a (Örebro)
 Rynninge Idrottsklubb (Örebro)
 Rädda Barnens lokalförening Karlskoga-Degerfors
 Rönneshytta metodistförsamling
 S:t Georgs Scoutgille Möckelns Bodar
 Sabbatsbergs Missionsförsamling
 Segelsällskapet Hjälmaren
 SEKO Post Örebro län
 SEKO Tele Bergslagen
 SEKO Trafik Örebro, Lokförarklubb Närke
 SEKO Trafik, CV-klubben
 SEKO Trafik, Järnvägsklubben Hallsberg
 SEKO Väg & Ban Värmland-Örebro län
 SIF-klubben Bofors AB
 Skyllbergs Idrottsklubb
 Sköllersta CKF-avdelning
 Sköllersta Röda Kors krets
 Smyrnaförsamlingen (Örebro)
 Smålands Gille i Örebro
 Snavlundakretsen av Svenska Röda Korset
 Socialistiska partiet. Örebroavdelningen
 SSU i Karlskoga
 Statistjänstemannaförbundet. avd 115. sekt 18 – Länsstyrelse
 Statistjänstemannaförbundet. avd 116. sekt 18 – Skog (Örebro)
 Stocksåters IF
 Stora Mellösa Baptistförsamling
 Studieförbundet Vuxenskolan, Karlskoga
 Studieförbundet Vuxenskolan. Södra Närkeavdelningen
 Studieförbundet Vuxenskolan. Örebro läns distrikt
 Svartå Folkets Hus
 Svenska Bleck- och Plåtslageriarbetareförbundet. avd 8 (Örebro)
 Svenska Blå Stjärnan Örebroförbundet
 Svenska Byggnadsarbetareförbundet. avd 18 (Örebro)
 Svenska Celliakiföreningen i Örebro län
 Svenska Elektrikerförbundet. avd 17 (Örebro)
 Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen i Örebro
 Svenska Hälso- och Sjukvårdens Tjänstemannaförbund. Länsavdelning för Örebro län
 Svenska Järnvägsmissionens Örebro-Hallsbergskrets
 Svenska Kommunalarbetareförbundets avd 2:s socialdemokratiska fackklubb
 Svenska Kvinnors Vänsterförbund. Örebroavdelningen
 Svenska Lantarbetareförbundet. avd 4 Bergslagen
 Svenska Livsmedelsarbetareförbundet. avd 15 (Örebro)
 Svenska Metallindustriarbetareförbundet avd 9, Karlskoga
 Svenska Metallindustriarbetareförbundet. avd 21 (Örebro)
 Svenska Metallindustriarbetareförbundet. avd 59 Södra Närke
 Svenska Metallindustriarbetareförbundet. avd 59. Klubb ESAB (Hallsberg)
 Svenska Metallindustriarbetareförbundet. avd 59. Klubb M Larsson AB (Hallsberg)
 Svenska Metallindustriarbetareförbundet. avd 664 (Zinkgruvan)
 Svenska Målarförbundet. avd 6 (Örebro)
 Svenska Pappersindustriarbetareförbundet. avd 52 (Örebro)
 Svenska Psoriasisförbundet Örebro länsavdelning
 Svenska Skogsarbetareförbundet. avd 16
 Svenska Transportarbetareförbundet. avd 9 (Örebro)

B-Föreningsbrev

Avsändare:
ArkivCentrum Örebro län
Nikolaigatan 3
702 10 ÖREBRO

Svenska Träindustriarbetareförbundet. avd
21 Örebro län
Sveriges Blåbandsförbund
Sveriges Blåbandsungdom
Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund.
avd 012 (Örebro)
Sveriges Pensionärs Riksförbund avd 19
Sveriges Pensionärsförbund. avd 246
Kontakt (Örebro)
Sveriges Pensionärsförbund. Örebro
distrikt
Synskadades Riksförbund (SRF). Örebro
län
Sällskapet Gamla Örebro
TBV Örebro län
TCO-distriktet i Örebro län
Tekniska föreningen i Örebro
Tysslinge Baptistförsamling
Tysslinge Socialdemokratiska förening
Tysslinge-Gräve Centerkvinnor
Unga Örnar Örebro län
Vasakyrkans Missionsförsamling (Örebro)
Verdandi Örebro län
Viby Centerkvinnor
Villaägareföreningen Adolfsberg-Mosjö
Vintrosa Blåbandsförening
Vintrosa Centeravdelning
Vintrosa Missionsförsamling
Vintrosa Socialdemokratiska förening
Vintrosa-Latorps Hem och Skolaförening
Vintrosa-Tysslinge Hembygdsförening
VISIR i Örebro län
Vita Bandets Karlskogaavdelning
Vretstorps frikyrkoförsamling
Vänsterpartiet i Hällefors
Vänsterpartiet i Karlskoga
Vänsterpartiet i Ljusnarsberg
Vänsterpartiet i Örebro län
Vänsterpartiet Örebro
Västernärkes Hembygdsförening
Yrkeskvinnors klubb (Örebro)

Zinkgruvans Baptistförsamling
Zinkgruvans Folkets Hus
Åbytorps Friförsamling
Ämmebergs Socialdemokratiska Förening
Örebro ABF-avdelning
Örebro AIK
Örebro Arbetareförening u p a
Örebro Blåbandsförening
Örebro Båtklubb
Örebro distrikt av IOGT-NTO
Örebro distrikt av Sveriges Kristna
Socialdemokraters Förbund
Örebro Esperantoförening
Örebro Filatelistförening
Örebro FN-förening
Örebro Folkdangille
Örebro Folkets Husförening u p a
Örebro Frikyrkoråd
Örebro Frisksportklubb
Örebro Frivilliga Samhällsarbetare
Örebro Föreläsningsförening
Örebro Första Baptistförsamling
Örebro Grafiska Socialdemokratiska fack-
klubb
Örebro Hembygdsförening
Örebro Juniorhandelskammare
Örebro Kanotförening
Örebro Kristna Samarbetsråd
Örebro Kristna Socialdemokratiska grupp
– Broderskapsgruppen
Örebro Lokala Samorganisation av SAC
Örebro Lokalavdelning av MHF
Örebro läns Bildningsförbund
Örebro läns Biodlarförbund
Örebro läns Blåbandsdistrikt
Örebro läns Botaniska Sällskap
Örebro läns Centerpartidistrikt
Örebro läns diabetesförening
Örebro läns distrikt av Svenska Ungdoms-
ringen för Bygdekultur
Örebro läns distrikt av Vita Bandet
Örebro läns fackföreningsrörelses bidrags-
förening
Örebro läns FN-distrikt
Örebro läns Frisksportdistrikt
Örebro läns Författarsällskap
Örebro läns Gymnastikförbund
Örebro läns Hyresgästförening
Örebro läns Idrottsförbund
Örebro läns Idrottshistoriska Sällskap
Örebro läns Journalistdistrikt
Örebro läns Kennelklubb
Örebro läns Konstförening
Örebro läns Motionsidrottsförbund
Korpen
Örebro läns Nykterhetsförbund
Örebro läns Reumatikerdistrikt
Örebro läns SBU-distrikt
Örebro läns Scoutdistrikt
Örebro läns Slöjdförening
Örebro läns Socialdemokratiska
Kvinnodistrikt
Örebro läns Socialdemokratiska parti-
distrikt
Örebro läns SSU-distrikt

Örebro läns Stövarklubb
Örebro läns Sångarförbund
Örebro Metodistförsamling
Örebro Norra Baptistförsamling
Örebro Norra Socialdemokratiska
Kvinnoklubb
Örebro Numismatiska förening
Örebro Nykterhetsförbund
Örebro Simsällskap
Örebro Skytteförening
Örebro Socialdemokratiska Arbetare-
kommun
Örebro Socialdemokratiska Kvinnoklubb
Örebro Soroptimistklubb
Örebro Sportklubb
Örebro SSU-krets
Örebro Södra Rotaryklubb
Örebro Södra Socialdemokratiska förening
Örebro Teaterförening
Örebro Vita Bandsförening
Örebro Zontaklubb
Örebro-Mosjö Rotaryklubb
Örebro distriktet av Svenska Röda Korset
Örebroortens Biodlarförening
Östansjö Socialdemokratiska Förening

Vi bygger Din hemsida – proffsig och bil- ligt!

Hemsida. Nu! säger allt fler. En hemsida ger en utmärkt kontakt-
möjlighet mot medlemmar och
omvärld. Allt fler organisationer
skaffar hemsidor. En hemsida är
snart ett måste för att visa att
man är med sin tid. Din organisa-
tion kanske också funderar i den
riktningen. Arkivet kan hjälpa er
att bygga en hemsida. Kontakta
våra "webmasters" Bo Fransson
och Håkan Henriksson för vidare
diskussioner.

ArkivCentrum Örebro Län

Folkrörelsernas Arkiv i Örebro Län
och Örebro Läns Företagsarkiv
i samarbete

Nikolaigatan 3 • 702 10 ÖREBRO
Tfn 019-611 29 00 (även textfn)
Fax 019-611 81 20
E-post:
arkivcentrum@arkivcentrum.t.se
Internet: www.arkivcentrum.t.se

Öppet måndag, onsdag-fredag
kl 08.30-17.00
och tisdagar kl 08.30-20.00

Vadå det förflutna?
Vem bryr sig?
Vi bryr oss.
Sedan 30 år!